

ธรรมรัฐ : การปกครองภาครัฐสู่การเป็นองค์กรคุณภาพ

Thammarat : Government governance to become a quality organization

เสน่ เจโร Sane Chero

กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

Metropolitan Police Headquarters - Royal Thai Police

Sena.police2518@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งนำเสนอแนวทางการปกครองภาครัฐที่นำไปสู่การเป็นองค์กรคุณภาพภายใต้คำว่า “ธรรมรัฐ” ที่มีความหมายถึงรัฐที่ดำเนินการด้วยความเป็นธรรมที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารหน่วยงานภาครัฐที่เน้นไปที่ประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งตามหลักการปกครองหน่วยงานภาครัฐที่มีวัฒนธรรมในการปกครองจากบนลงล่างที่เห็นได้ชัดถึงการรวมศูนย์อำนาจ โดยได้มีการนำหลักธรรมาธิปไตยมาสนับสนุนเพื่อสร้างแนวทางในการปกครองภาครัฐที่มีคุณภาพมีความแตกต่างจากเดิม ซึ่งแนวทางในการพัฒนาการปกครองภาครัฐสู่องค์กรคุณภาพมีดังนี้ ผู้นำที่ดีเป็นปัจจัยหลักในการเกิดการปกครองที่ดี วัฒนธรรมดีเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในการปกครอง มีความสร้างสรรค์เป็นการค้นหาแนวทางใหม่ในการปรับตัวอย่างเหมาะสม มั่นคงด้วยมาตรฐานเป็นการปกครองที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สานต่อความรู้เป็นการส่งต่อองค์ความรู้ในการปกครองเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดการพัฒนาการปกครองภาครัฐที่ดีมีความทันสมัยและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ธรรมรัฐ, การปกครอง, ภาครัฐ, องค์กรคุณภาพ

Abstract

This article aims to present guidelines for government governance leading to quality organizations under the term “Dharma State”, which means a state that operates with fairness that demonstrates the administration of government agencies. which mainly focuses on the benefit of the people Which, according to the principle of government agencies with a culture of top-down governance, clearly shows the centralization of power. By adopting

the principles of good governance to support in order to create a way of governing the public sector with quality that is different from the original The guidelines for developing government governance into quality organizations are as follows: A good leader is the main factor in the birth of good governance. Good culture creates a good environment for governance. Being creative is finding new ways to adapt appropriately. Stable with standards is a government that aims for the common good. Continuation of knowledge is the transfer of knowledge in government for further improvement and development. These things will lead to the development of a good, modern and continuous government system.

Keywords : good governance, governance, public sector, quality organization

บทนำ

การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย พัฒนาให้สังคมปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย และจะต้องกำหนดโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นไปตามปรัชญาและหลักการประชาธิปไตยอย่างครบถ้วน รวมทั้งต้องเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้วัฒนธรรมทางการเมืองหมายถึงแบบแผน ทศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและองค์การการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการหล่อหลอม ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาทั้งทางตรงและทางอ้อม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557 : 7) ตั้งแต่อดีตพัฒนาการทางการเมืองการปกครองของไทยมีพื้นฐานมาจากทศนคติและพฤติกรรมของชนชั้นผู้นำของประเทศ ซึ่งมีผลต่อการกำหนดนโยบายและรูปแบบการปกครองหน่วยงานภาครัฐที่ยังคงมีการรวมศูนย์อำนาจการสั่งการไว้ที่ส่วนกลาง เป็นผลให้การกระจายอำนาจเป็นเพียงการกำหนดรูปแบบการปกครองให้สอดคล้องตามหลักประชาธิปไตยเพียงเท่านั้น

การจัดการภาครัฐแนวใหม่มีลักษณะร่วมที่สำคัญ คือ การสะท้อนถึงการมุ่งเน้น “การปฏิรูป” การบริหารงานในภาครัฐเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาทางการบริหารที่ตัวแบบดั้งเดิม หรือระบบบริหารแบบเดิมไม่สามารถนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดได้ ทั้งนี้จึงมุ่งปรับโครงสร้างของระบบราชการที่มีขนาดใหญ่ เทอะทะไปสู่องค์กรที่มีขนาดเล็ก และมองที่กลไกการตลาดมากขึ้น เพื่อ

กระตุ้นการแข่งขัน และลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ นอกจากนั้น มีการปรับรูปแบบการจัดการที่เน้นเป้าหมายการใช้ระบบสัญญาว่าจ้างระยะสั้น และการให้แรงจูงใจทางการเงิน รวมถึงความเป็นอิสระทางการจัดการ (วสันต์ เหลืองประภัสร์, 2548 : 35-86) ในหลายยุคหลายสมัยที่มักจะได้นิยามว่า “ปฏิรูประบอบราชการ” ที่เป็นคำที่สร้างความหวังที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้น แต่ในความเป็นจริงก็ยังเป็นสิ่งที่ยังคงต้องใช้เวลาและการพิจารณาอีกมากมาย

การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) จากปัญหาของ การบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิม นำไปสู่การแสวงหาแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวทางใหม่เพื่ออุดช่องว่างแนวคิดแบบดั้งเดิม จากลักษณะของ NPM นำมาซึ่งจุดอ่อนของแนวคิดนี้คือ การบริหารงานภาครัฐบางอย่างไม่สามารถเลียนแบบเอกชนได้ และการมองประชาชนว่าเป็นเพียงลูกค้านั้นไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องซะทีเดียว เพราะประชาชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของภาครัฐมากกว่าการเป็นผู้รับบริการเพียงอย่างเดียว (ไททัศน์ มาลา, 2561 : 182) จะเห็นได้ว่าการพยายามนำหลักการของภาคเอกชนมาใช้ในการปกครองและบริหารหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งการบริหารของภาคเอกชนมีความยืดหยุ่นที่ค่อนข้างสูงมีการปรับตัวตามโครงสร้างของสังคมได้ดี แต่หน่วยภาครัฐมีข้อจำกัดมากมายที่ไม่สามารถเลียนแบบได้ทั้งเรื่องของระเบียบกระทรวง กฎหมาย รวมไปถึงข้อบังคับต่าง ๆ อีกมากมาย จนในที่สุดก็ยังคงไม่ได้ข้อสรุปหรือแนวทางที่ชัดเจน

ดังนั้นการปกครองภาครัฐจึงมีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ และคุณภาพให้กับประชาชน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งในปัจจุบันก็ได้มีการปกครองภาครัฐที่เน้นไปที่การมีส่วนร่วมที่มีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมประกอบด้วยภาคเอกชน การธนาคาร มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆ โดยเน้นตามความถนัด และจุดเด่นของแต่ละองค์กร รวมทั้งความร่วมมือจากภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคม แต่ก็เป็นการสร้างการบริหารที่เป็นกรอบภายนอกเพียงเท่านั้น จึงน่าสนใจว่าถ้ามีการปรับโครงสร้างภายในแล้วจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด

การปฏิรูประบอบราชการ

การพัฒนากระบวนการภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็น

แนวทางในการปฏิบัติราชการ ระบบราชการเป็นการบริหารแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนในโลกสมัยใหม่ ซึ่งได้อธิบายถึงลักษณะของระบบราชการว่าพวกข้าราชการสมัยใหม่ทำงานโดยอาศัยหลักที่มีลักษณะเฉพาะดังนี้ (วิเชียร วิทย์อุดม, 2551 : 100)

1. การมีกฎระเบียบ ข้อบังคับและวิธีปฏิบัติ คือ ระบบราชการเป็นแบบแผนที่ส่งเสริมให้การทำงานอย่างมีระบบมาตรฐานในการทำงาน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้มีการประสานงานของงานต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

2. หลักการจัดตำแหน่งตามลำดับชั้น มีการแบ่งระดับชั้นของอำนาจระหว่างหัวหน้า และลูกน้อง ในลักษณะที่หัวหน้าทำหน้าที่กำกับดูแลลูกน้องที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าถัดลงไป ระบบนี้เปิดโอกาสให้ลูกน้องสามารถอุทธรณ์การตัดสินใจของหัวหน้าต่อหัวหน้าเหนือขึ้นไปได้

3. หลักการแบ่งงานกันทำตามความถนัด ระบบราชการก่อให้เกิดความยุติธรรมและตรงตามความถนัดหรือความสามารถของบุคคลนั้น ซึ่งจะทำให้บุคคลที่ปฏิบัติงานเกิดความเชี่ยวชาญในงานเฉพาะด้าน และรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นแบบทางการหรือการไม่คำนึงถึงถึงตัวบุคคล ระบบราชการถือว่าความสัมพันธ์ของตัวบุคคลในองค์กรต้องไม่มีเรื่องส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในองค์กร จะต้องมีลักษณะที่เป็นทางการไม่ยึดถือตัวบุคคล ไม่มีการให้ผลประโยชน์ที่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางด้านมิตรภาพและความคุ้นเคย

5. ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ระบบราชการส่งเสริมให้คนมีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่เป็นลำดับขั้น การเลื่อนขั้นตำแหน่งขึ้นอยู่กับความมีอาวุโสและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเป็นสำคัญ การจะเลื่อนออกจากงานก็ต่อเมื่อมีความผิดชัดเจนเท่านั้น

6. คุณสมบัติด้านวิชาชีพ ระบบราชการจะส่งเสริมให้ยึดถือหน่วยงานและการรับราชการเป็นคุณสมบัติทางด้านวิชาชีพ การเลือกบุคคลเข้าทำงาน การได้ความดีความชอบการเลื่อนขั้นตำแหน่งหรือความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพจะต้องพิจารณาจากความรู้ความสามารถเป็นเกณฑ์

สรุปได้ว่าการปฏิรูประบบราชการเป็นการบริหารแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนในโลกสมัยใหม่ โดยการปฏิรูปต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดังนี้ การมีกฎระเบียบเป็นแบบแผนที่ส่งเสริมให้การทำงานอย่างมีระบบ หลักการจัดตำแหน่งตามลำดับชั้นเป็นการกำกับดูแลสายบังคับบัญชา หลักการแบ่งงานกันทำตามความถนัด ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นแบบทางการหรือการไม่

คำนึงถึงถึงตัวบุคคล ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน คุณสมบัติด้านวิชาชีพเป็นการเลือกคนให้
เหมาะกับงาน

การปกครองแบบธรรมาธิปไตย

หลักธรรมาธิปไตยไม่ใช่ระบอบการปกครอง แต่เป็นรูปแบบวิธีการปกครองตามแนวทาง
พระพุทธศาสนา ที่ยึดหลักของความถูกต้องตามความเป็นจริง คำว่า “ธรรมาธิปไตย” นั้น มีนักวิชาการได้
ให้ความหมายไว้ในแง่มุมต่าง ๆ ไว้ว่า “ธรรมาธิปไตย” คือ “การถือธรรมเป็นใหญ่ การถือความถูกต้องเป็น
หลัก” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) เพราะว่า “การถือธรรมเป็นใหญ่ ให้ความสำคัญแก่ธรรม หากเป็นการ
บริหาร ก็เป็นการบริหารโดยการ ใช้ธรรมเป็นมาตรฐาน ความถูกต้องของใครอะไรก็ตามนำเอาธรรมะ
มาเป็นมาตรฐานต้องยุติ ด้วยธรรมเป็นธรรมเที่ยงธรรม ผู้ปกครอง ผู้บริหารจะต้องทรงธรรม มีธรรม”
(พระเทพดิลก (ระบอบ จิตตญาณ), 2550) เรียกได้ว่าเป็นคุณธรรมของผู้ปกครองที่จะเป็นปัจจัยสำคัญใน
การผลักดันองค์การหรือหน่วยงานภาครัฐให้ขับเคลื่อนไปด้วยความปกติสุข ตามหลักเหตุและผลของความ
เป็นจริงที่เกิดขึ้น

ธรรมาธิปไตยเป็นหลักที่พระพุทธเจ้า ทรงใช้ในการบริหารพุทธบริษัทคือหลักการว่า ด้วย
การถือเอาธรรมะเป็นใหญ่ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การดำเนินชีวิต การปฏิบัติงาน การบริหารทุก
ระดับ พระพุทธเจ้าไม่ใช้เพียงแค่สอนเหล่าสาวกเกี่ยวกับธรรมาธิปไตยอย่างเดียวเท่านั้น พระองค์
ทรงปฏิบัติอยู่ในหลักธรรมาธิปไตยด้วยหลักธรรมาธิปไตยนี้จึงสำคัญสำหรับการบริหารงาน ทั้งใน
หน่วยงานภาครัฐและเอกชน (กลัยกร สังขชาติ, 2563) องค์การใดมีหลักธรรมในการปกครองโดย
คุณธรรมของผู้นำที่มีความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ ย่อมก่อให้เกิดการมี
เป้าหมายร่วมในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ซึ่งไม่ว่าจะเกิดอุปสรรคในการทำงาน
ใดๆ จะมีการให้ความช่วยเหลือให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้

ธรรมาธิปไตยจึงเป็นหลักการปกครองด้วยความถูกต้อง ความดีงามของระบบการดำเนิน
ชีวิต ซึ่งเป็นไปตามความสมดุลของธรรมชาติ สมดุลระหว่างความเก่งและความดี เป็นสิ่งจำเป็นที่จริงแท้
แน่นอนที่จะนำไปสู่การดำเนินการในแง่ของการบริหาร การปกครอง โดยมีธรรมะความถูกต้องเป็นตัว
กำกับ (พระศรีญาณโสภณ, 2553 : 22) การใช้ธรรมะนำการเมือง มีแนวคิดเป็นแบบ ธรรมาธิปไตย
แนวคิดนี้เป็นการถือธรรมหรือหลักการเป็นสำคัญ นักบริหารประเภทนี้ถือหลักการ ความจริง ความ
ถูกต้อง ความดีงาม เหตุผลเป็นใหญ่ กระทำการด้วยปรารถนาสิ่งที่ได้ศึกษาตรวจสอบตามข้อเท็จจริง
และความคิดเป็นที่รับฟังอย่างกว้างขวาง แจ่มชัด และพิจารณาอย่างดีที่สุด เต็มขีดแห่งสติปัญญาจะ

มองเห็น ได้ด้วยความบริสุทธิ์ใจว่าเป็นไปโดยชอบธรรม และเพื่อความดีงาม เป็นปริมาณอย่างสามัญ ได้แก่ ทำการด้วยความเคารพหลักการ กฎระเบียบ กติกา บนความสัมพันธ์ในหลายๆ มิติเช่น

1. สัมพันธภาพระหว่างด้านเอกภาพกับด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. สัมพันธภาพระหว่างแผ่กระจายกับรวมศูนย์เป็นปัจจัยให้เกิดดุลยภาพ
3. สัมพันธภาพระหว่างจุดมุ่งหมาย และมรรควิธี
4. สัมพันธภาพระหว่างหลักการ และวิธีการ เป็นต้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต).

2547 : 21)

หลักการของธรรมาธิปไตยเหมาะสมสำหรับการเป็นนักปกครอง นักการเมือง นักบริหาร ต้องถือธรรมเป็นเรื่องสำคัญ ก่อนจะปฏิบัติต้องคำนึงถึงหลักการ กฎกติกา กฎหมาย ความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เหตุผล และประโยชน์สุขที่แท้เป็นแก่นแท้ และเป็นมาตรฐาน เมื่อยึดถือธรรมเป็นใหญ่ก็จะไม่เอนเอียงไปข้างไหน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่เห็นแก่พรรคพวก ไม่เห็นแก่คะแนนนิยม และมีความชัดเจนในการทำงาน ซึ่งโดยที่สุดแล้วธรรมาธิปไตยเท่านั้นจะเป็นแกนจริยธรรมของระบอบการปกครองที่สมบูรณ์แบบและเกิดสันติภาพในสังคมไทย (วินิจ ฝาเจริญ, 2563 : 750)

สรุปได้ว่าการปกครองด้วยหลักธรรมาธิปไตยเป็นการขับเคลื่อนภาครัฐด้วยหลักเหตุและผลตามความจริงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ โดยนำเอาหลักพุทธธรรมมาพิจารณาประยุกต์ใช้ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบันยังคงมีการดำเนินนโยบายต่างด้วยการพิจารณาจากมุมมองของผู้ปกครองที่อาจไม่ครอบคลุมตามหลักความเป็นจริง แล้วยังเป็นการแบ่งแยกให้เกิดความแตกต่างที่ชัดเจนมากขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการนำหลักธรรมาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในการปกครองภาครัฐ

แนวทางการปกครองแบบธรรมรัฐ

การปกครองแบบธรรมรัฐที่มีความหมายตรงตัวคือ การปกครองด้วยธรรมเป็นหลักในการกำกับดูแลภาครัฐตามหลัก ธรรมาธิปไตย โดยที่ไม่ละทิ้งหลักการ กฎกติกาของสังคม กฎหมาย สถานการณ์ความเป็นจริง และความถูกต้องดีงามบนพื้นฐานของความมีเหตุผล และการมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม การพัฒนาระบบราชการในขั้นต่อไปจำเป็นต้องเร่งพัฒนากลไกของหน่วยงานใหม่ให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางในการพัฒนาการปกครองสู่การเป็นธรรมรัฐประกอบด้วย

ผู้นำดี เป็นการเลือกหรือพัฒนาตัวผู้นำที่มีความเหมาะสมตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง นอกจากผู้นำจะต้องมีความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมของการเป็นนักปกครองที่ดี โดยการที่ปกครองอย่างยุติธรรมรู้จักใช้พระเดชและพระคุณในการปกครอง จะต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลมีความรอบรู้และสามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม ต้องเป็นผู้ที่มีพลังในการทำงานเป็นแบบอย่างในการมุ่งมั่นสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีการสื่อสารอ่อนน้อมแต่มีความชัดเจนเหมาะสม และยอมรับความผิดพลาดได้เพื่อนำมาเป็นบทเรียนในการพัฒนาความรู้ต่อไป พร้อมทั้งกล้าที่จะยอมรับสถานการณ์ต่าง ๆ ไปพร้อมกับผู้ตามแล้วเรียนรู้ร่วมกันอยู่เสมอ

วัฒนธรรมดี ควรคำนึงถึงในการดำเนินการตามภารกิจของราชการคือการให้บริการโดยคำนึงถึงความพึงพอใจของประชาชน ก่อนที่จะตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น ภาครัฐจะต้องจัดการระบบการบริหาร ค่านิยมในองค์กร ที่จะต้องสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นเป็นการให้คุณค่าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้เห็นเป้าหมายจากจุดเดียวกันจนนำไปสู่การพัฒนาและก้าวหน้าไปพร้อมกัน การบริหารราชการที่มีองค์ประกอบของผู้ที่เป็นรัฐบาลหรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศที่มีความชอบธรรมเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมโดยรวม

มีความสร้างสรรค์ เป็นการปกครองที่ตั้งอยู่บนการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเกิดประโยชน์ อย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงาน การจัดองค์การ การจัดสรรบุคคล และมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานและการให้บริการประชาชนอยู่เสมอเพื่อให้เกิดผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน สิ่งเหล่านี้ที่กล่าวมาเมื่อผ่านการคิดและวางแผนอย่างสร้างสรรค์แล้วก็จะย่อมเกิดเป็นรูปแบบการปกครองใหม่ ๆ ที่มีความเหมาะสมและทันสมัยต่อการสถานการณ์บ้านเมือง

มั่นคงด้วยมาตรฐาน เจ้าหน้าที่รัฐต้องเป็นมิตรกับประชาชน พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือโดยยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายใต้ของกฎหมาย กฎระเบียบและสามัญสำนึกที่สังคมยอมรับ การพัฒนาพฤติกรรมจึงมุ่งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานจากการยึดกฎระเบียบเป็นศูนย์กลาง สู่การดำเนินงานโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง พร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมในทุกระดับ มีการปฏิบัติอย่างมีความยุติธรรมตรงไปตรงมา ไม่เลือกปฏิบัติ โดยวัฒนธรรมการปกครองภาครัฐที่ดีมุ่งสู่การพัฒนามาตรฐานที่ดีและชัดเจน ยอมรับข้อผิดพลาด และมีการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาการปกครองหน่วยงานอย่างมีคุณภาพที่มุ่งเป้าหมายในการสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวม

สานต่อความรู้ การเรียนรู้ช่วยให้ภาครัฐมีการปรับตัวที่ดีขึ้น ความรู้มีการพัฒนาตลอดเวลาจึงมีความจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเพิ่มความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันสมัยและล้ำหน้า เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีวิสัยทัศน์เห็นการณ์ไกลใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา และสนใจพัฒนาความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่อยู่ตลอดเวลา โดยสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมและสามารถส่งต่อความรู้ที่เกิดขึ้นให้กับผู้ที่มาสานต่อได้ด้วยการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านระบบการทำงานที่มีความเชื่อมโยงกันในทุกด้าน

สรุปได้ว่าการปกครองภาครัฐที่ดีตามหลักธรรมรัฐเป็นการสร้างภาครัฐที่มีคุณภาพ เป็นการพัฒนาระบบราชการในขั้นต่อไปจำเป็นที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ทั้งนี้กระบวนการในการปกครองภาครัฐจะต้องดำเนินไปด้วยหลักของคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวทางของธรรมาธิปไตยที่ยึดธรรมเป็นหลักในการปกครอง โดยประกอบไปด้วย ผู้นำดีที่เป็นปัจจัยหลักในการเกิดการปกครองที่ดี วัฒนธรรมดีเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในการปกครอง มีความสร้างสรรค์เป็นการค้นหาแนวทางใหม่ในการปรับตัวอย่างเหมาะสม มั่นคงด้วยมาตรฐานเป็นการปกครองที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สานต่อความรู้เป็นการส่งต่อองค์ความรู้ในการปกครองเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

References

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

กัลยกร สังขชาติ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 3 (2), (กรกฎาคม – ธันวาคม) : 21-34.

ไททัศน์ มาลา. (2561). การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance : NPG) : แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการจัดการปกครองท้องถิ่น. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 8 (1), (มกราคม-เมษายน) : 182.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2547). *ธรรมญูชีวิต*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

พระศรีญาณโสภณ (ปิยโสภณ). (2553). *รวมกันเราสุข*. กรุงเทพมหานคร : พานบุญมา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

วสันต์ เหลืองประภัสร์. (2548). การจัดการภาครัฐแนวใหม่กับการบริหารการปกครองในระบอบประชาธิปไตย : สองกระแสความคิดในการบริหารงานภาครัฐ ลูกค้ำหรือพลเมือง. *รัฐศาสตร์สาร รัฐศาสตร์สาร*. 26 (2) : 35-86.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย*, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2550). *ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ (Modern Organization Theory)*. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิเชียร วิทยอุดม. (2551). *แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์และทฤษฎีระบบราชการ*. กรุงเทพมหานคร : ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

วินิจ ผาเจริญ. (2563). ธรรมาธิปไตย : การปกครองระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร*. 9 (2), (กรกฎาคม – ธันวาคม) : 750.

Ewalt, J. A. G. (2001). *Theories of Governance and New Public Management: Links to Understanding Welfare Policy Implementation*. Paper prepared for presentation at the Annual Conference of the American Society for Public Administration, Newark, New Jersey, March 12.

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤตโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

Kooiman, J. (1999). Social-political Governance: Overview, Reflections and Design. *Public Management Review*. 1(1).

Osborne, S. P. (2010). Introduction: The (New) Public Governance: A Suitable Case for Treatment?. In *The New Public Governance? : Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance*. Stephen P. Osborne (ed.). London: Routledge.

Wilson, W. (2007). The study of administration. in Shafritz, Jay, M. & Hyde, Albert, C. *Classics of Public Administration*. Wadsworth: Cengage Learning.